

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 17.02.2003
Deres ref.: 02/3957 FM EDK, Vår ref.: 03/154
Saksbehandler: Thorleiv Valen
Administrasjonsavdelingen

Høringsnotat om endringer i sentralbankloven og opphevelse av valutaloven og penge- og kredittreguleringsloven

Statistisk sentralbyrå er i brev 18. januar 2003 fra Finansdepartementet invitert til å gi merknader til endringer i sentralbankloven og opphevelse av valutaloven og penge- og kredittreguleringsloven.

Ved opphevelse av valutaloven og penge- og kredittreguleringsloven er det nødvendig å sikre Norges Bank nytt lovgrunnlag som ivaretar de behov sentralbanken har når det gjelder innsamling av data til statistikkformål. I den forbindelse har SSB særlige merknader til kapittel 8.5 i høringsnotatet.

Ad pkt 8.5 Opplysningsplikt og taushetsplikt - statistikk- og kontrollformål

SSB er positiv til en egen bestemmelse om opplysningsplikt i sentralbankloven § 27. En arbeidsgruppe nedsatt av Norges Bank våren 2002 med deltakere fra Kredittilsynet og SSB drøftet hjemmelsgrunnlaget for Norges Banks statistikkvirksomhet - herunder mulighetene for at eksisterende hjemmel i statistikkloven og kredittilsynsloven kunne dekke behovet for informasjonsinnhenting også for Norges Bank. Arbeidsgruppen fant imidlertid at en slik løsning var lite egnet og anbefalte egen bestemmelse for opplysningsplikt i sentralbankloven. Det er flere forhold som understøtter dette.

Forslag til ny § 27 slår fast at det også kan innhentes tredjemannsopplysninger, dvs. opplysninger knyttet til en virksomhets kunder. Som en del av arbeidet med å erstatte valutastatistikken i Norges Bank med ny datainnsamling til utenriksregnskapet er det behov for å pålegge bl.a. verdipapirforetakene oppgaveplikt for opplysninger hvor konto- eller verdipapirinnhavers enkeltransaksjoner må framkomme i datagrunnlaget. Vi mener at uten en slik hjemmel i sentralbankloven kan vi risikere å ikke få innhentet det nødvendige datagrunnlaget, noe som vil kunne forringe datakvaliteten på utenriks- og nasjonalregnskapet. Det er viktig ut fra hensynet til effektiv datafangst og den samlede oppgavebyrde å kunne utnytte mulighetene til å hente inn tredjemannsopplysninger.

Forslag til ny § 27 angir et vesentlig videre bruksområde for opplysningene enn hva som er mulig etter statistikkloven. Viktige oppgaver tillagt Norges Bank i forhold til tilsyn og kontroll, samt mulighet for utlevering av opplysninger til Kredittilsynet, ØKOKRIM og skatte-, avgifts- og tollmyndighetene etter § 12, vil ikke være mulig dersom opplysningene er samlet inn med hjemmel i statistikkloven.

Siden Norges Bank også ivaretar tilsyns- og kontrollformål, vil håndteringen av data i Norges Bank som er samlet inn etter statistikkloven bli meget komplisert og krevende. Norges Banks håndtering av data for flere formål vil kunne innebære stor risiko for at oppgavegiveres tillit til statistikkloven blir svekket. Vi vil derfor klart fraråde at Norges Bank får delegert myndighet til oppgaveinnhenting etter statistikkloven,

men at man heller inkluderer denne bestemmelse i sentralbankloven som foreslått i ny § 27. Opplysninger samlet inn med hjemmel i statistikkloven skal kun brukes for utarbeidelse av offisiell statistikk. Det vil være åpning for at Norges Bank kan få utlevert statistiske data fra SSB for bruk i sitt arbeid med utarbeidelse av offisiell verdipapirstatistikk, jf statistikkloven § 2-4 (1), men dette krever at det foreligger prosedyrer og retningslinjer som sikrer at de utleverte opplysningene kun behandles etter statistikklovens bestemmelser i Norges Bank, og ikke for tilsyns- og kontrollformål.

Det er viktig at SSB tilpasser sin datainnsamling i forhold til den innsamling som finner sted med hjemmel i sentralbankloven, slik at den totale oppgavebyrde blir minst mulig. Opplysninger samlet inn med hjemmel i sentralbankloven § 27 skal kunne utleveres til SSB i medhold av statistikkloven § 2-2 uten hinder av taushetsplikten i sentralbankloven § 12, jf forvaltningsloven § 13 b første ledd nr 4, for bruk ved utarbeidning av offisiell statistikk. Som tidligere nevnt er det begrensede muligheter for utveksling den andre veien, fra SSB til Norges Bank.

Departementet ber om innspill til formuleringen til utkastet til ny § 27 første ledd. SSB mener formulering er vid og dekkende. Det forutsettes at myndighet etter § 27 delegeres til Norges Bank, og at vedtak om opplysningsplikt kan gis både som forskrift og enkeltvedtak. Det bør vurderes tatt inn i bestemmelsen at det kan settes tidsfrist for å gi opplysningene, og at departementet kan bestemme i hvilken form opplysningene skal gis. Det vil klargjøre at opplysningsplikten også innebærer en viss tilrettelegging og bearbeiding av opplysningene.

Bestemmelsen er begrenset til opplysningsplikt for "opplysninger som er nødvendige for bankens arbeid". Det innebærer at bestemmelsen ikke kan benyttes dersom det eksempelvis er Kredittilsynet eller SSB som trenger en bestemt opplysning, og banken ikke trenger den. Dersom banken allerede gjennomfører en innsamling med hjemmel i sentralbankloven § 27, vil det være hensiktsmessig for alle berørte parter - herunder den oppgavepliktige - at det også samtidig kan samles inn opplysninger som andre sentrale aktører har behov for. Formuleringen slik den er forslått vil kunne redusere mulighetene for samkjøring av innrapportering, og det anbefales derfor at frasen "for bankens arbeid" tas ut fra bestemmelsen. I bestemmelsens fjerde ledd er det likevel spesifisert hvilke formål opplysningene kan samles inn for og brukes til, hvilket skulle være tilstrekkelig begrensning av bestemmelsens saklige virkeområde.

Med hilsen

Svein Longva